

Maandschrift voor BIJENTEELT

Uitgave van de Vereniging tot Bevordering der Bijenteelt

48e Jaargang

Hoofredactie: Joh. A. Joustra

Adres Redactie:

J. v. d. Heydenstraat 35, Amersfoort

Telefoon 6734

EEN PERSOONLIJK WOORD VAN ONZEN VOORZITTER.

Drukke ambtsbezigheden en te beperkte publicatiemogelijkheden hebben mij belet om mij spoedig na de langverbeide bevrijding van het Duitse juk tot de leden te richten met een persoonlijk woord.

In het eerste nummer, dat van ons herboren maandschrift in het jaar 1946 verschijnt, wil ik trachten er het mijne toe bij te dragen om de eens zoo hechte banden, die er tussen het hoofdbestuur en de afdelingen hebben bestaan, opnieuw te consolideren.

Moge ik dan in de eerste plaats mijn diep gevoelde dank betuigen voor de grote belangstelling, welke ik van verschillende zijden gedurende mijn anderhalf-jarige gevangenschap heb mogen ondervinden. De talloze bewijzen van medeleven, welke mij in het gijzelaarskamp van St. Michiels Gestel van mijn vele vrienden uit de Vereniging hebben bereikt, hebben mij in de overtuiging gesterkt, dat de vanaf het ogenblik der bezetting door het Hoofdbestuur onder mijn leiding gevoerde afweerpolitiek, door het gros onzer leden naar waarde werd geschat. De vele gelukwensen, welke ik ter gelegenheid van de bevrijding en mijn wederop treding als voorzitter mocht ontvangen, vormden voor mij een aansporing temeer om het verantwoordelijke werk, dat mij als verenigingsvoorzitter vóór mijn gedwongen heengaan op de schouders was gelegd, overeenkomstig dezelfde beginselen verder voort te zetten.

Mijn herinneringen gaan onwillekeurig weer terug naar de laatste algemene vergadering, gehouden in het jaar 1941 en concentreren zich dan op het beeld van nationale verbondenheid, dat daarin tot uiting kwam. Deze vergadering stond in het teken van de vaste wil om de Vereniging uit handen van volksvreemde elementen te houden, die van verschillende kanten op het hechte gebouw onzer eensgezindheid een aanval hadden beraamd. De geest van positief Nederlandschap, welke daar practisch 90 procent der afgevaardigden bezielde, vervult mij nu nog met de zekerheid, dat wij ook na de bevrijding in staat zullen zijn om de oude idealen in praktische werkelijkheid om te zetten.

Lang vóór de bezetting leefde in onze Vereniging de volkomen natuurlijke wens om te komen tot één algemene Nederlandse bijenteeltorganisatie. De enkele geunifomeerde landverrader, welke in voormelde algemene vergadering trachtte ons met verkrachting van dit ideaal aan de verkeerde kant te krijgen, werd zonder veel woorden aan de verachting van zijn duidelijk kenbare tegenstanders prijsgegeven. Wij hebben de ons gedurende de bezetting op dit punt geboden kansen nimmer in strijd met de nationale waardigheid willen benutten. Vandaar, dat onze politiek er zich op heeft gericht om de pogingen om via een schijneenheid ook de imkers over de voze brug van een nieuwe tijd te loodsen, te torpederen door een omzichtig spel van trainen en bewuste tegenwerking.

De mij op de algemene vergadering verstrekte opdracht om het Verenigingsschip zo goed mogelijk door de branding van het N.S.B.-getij te sturen, heb ik slechts tot einde 1942 persoonlijk kunnen uitvoeren. In October van dat jaar zond men, bij machtsbesluit van het Commissariaat voor niet-commerciële verenigingen en stichtingen het Hoofdbestuur

naar huis en stelde men de Vereniging onder voogdij van één van Mussert's satellieten. Als bij zoveel andere dingen, deed men ook hier, Gode zij dank, half werk. Men stelde een onzer eigen leden als Verenigingsleider aan, maar vergiste zich in de bereidheid van dezen persoon om onze Vereniging ook inderdaad binnen de machtskring van de N.S.B. of haar mantelorganisaties over te hevelen. Enige jaren van onderhandeling hadden ertoe bijgedragen, om den heer Raad de overtuiging bij te brengen, dat ieder streven om in onze Vereniging een politiek onaanvaardbare verandering aan te brengen, met een practisch totale uittreding van de leden zou worden beantwoord. Wij slaagden er in hem daarnaast duidelijk te maken, dat het besturen van een organisatie als de onze, zonder handhaving van het technische personeel, niet wel doende was. Met mijn voorkennis en toestemming bleven de algemene secretaris en de directeur van de afdeling Handel voorlopig op hun vertrouwde posten, niet dan nadat hunnerzijds afdoende garanties waren gevraagd en verkregen, dat de nieuwe bestuursconstellatie zich van iedere politieke activiteit zou onthouden. De heer Raad, wiens functie als bezettingszetbaas door een bekwaam imkerschap geneutraliseerd werd, heeft zich hieraan — het zij eerlijkheidshalve erkend — stipt gehouden. Hij heeft er zelfs toe medegewerkt om de leden van de bevriende zuidelijke organisaties voor een dreigend landstandverband te vrijwaren en hen zodoende een veilige wijkplaats verschaft in onze organisatie. Een groot deel dier leden heeft tot op het ogenblik, waarop de verlossing van het bezettingsjuk een feit geworden was, bij ons gastvrijheid genoten en na Mei was het één van onze eerste bestuursdaden om deze tijdelijke gemeenschap te doen verbreken, opdat de Brabantse en Limburgse imkers zich opnieuw desgewenst tot hun oude organisaties konden wenden.

Het is, na het gedwongen ontslag van het Hoofdbestuur, voornamelijk aan de tactische werkzaamheid van den heer Joustra te danken geweest, dat de Nederlandse imkers een dwangpositie werd bespaard, waartoe de suikerverstrekking, mits in verkeerde handen geraakt, had kunnen leiden. Deze binnenkamers gevoerde strijd met Landstand en andere N.S.B.-instanties, welker wrevel over de uitzonderlijke positie, welke onze Vereniging als landbouwtechnische organisatie buiten Landstandverband wist in te nemen, groot was, werd tenslotte in ons voordeel beslist. Het huis was weliswaar gevorderd, maar de huisbewaarder mocht blijven en kon zodoende een wakend oog houden, dat niets van wat den eigenaar van het gevorderde perceel toekwam in verkeerde handen geraakte.

Daarenboven was de feitelijke toestand aldus, dat de door de bezettingsmacht aangestelde beheerder zich vrijwel niet liet zien en behalve op papier practisch geen veranderingen invoerde, die uit een goed-Nederlands standpunt bezien, onaanvaardbaar waren. Zo bracht dan ook de bevrijding, behalve een persoonsverwisseling, geen wezenlijke verandering, al verlostte het ons van klusters, die de activiteit van een organisatie als de onze voor een groot deel had lamgelegd.

De situatie is thans aldus, dat het kapitaal der Vereniging volledig in tact is; het ledental beweegt zich op een tot dusver ongekende hoogte en de toekomstige ontwikkeling van een nagenoeg 23.000 leden tellende vereniging belooft

heel veel goeds. Behoudens bombardementschade en een totaal gebrek aan magazijnvoorraad is het Bijenhuis c.q. de afdeling Handel onvervreemdbaar bezit onzer Vereniging gebleven en dit terwijl er in 1942 al plannen bestonden om deze zo nuttige handelsinstelling zonder meer te liquideren.

Onze verhouding met de Zuidelijke bonden, die voor de bezetting al weinig te wensen overliet, heeft gedurende de jaren van gemeenschappelijke druk een bepaald vriendschappelijke uitbouw gekregen. Er bestond een basis van overeenstemming, die een rijke belofte inhield voor een hechte samenwerking in de toekomst.

Eerst na de bevrijding kwam op dit punt de ontgoocheling, toen kennelijk de angst voor ledenverlies in het Zuiden een enkel bestuurslid der bevrindende zusterorganisaties tot een totaal ongerechtvaardigde aanval op den algemeenen Secretaris verleide, en dat nog wel tegen beter weten in, omdat degene, die zich hieraan schuldig maakte, als vele zijner vrienden van nabij de voortdurende strijd, welke door ons Hoofdbestuur tegen de usurpatorische tendenzen van de met den vijand heulende instanties was gevoerd, had kunnen gadeslaan. Het kon hem dan ook bekend zijn, dat ook de heer Joustra — openlijk en zeer bewust — de door het Hoofdbestuur uitgestippelde lijn mede heeft helpen verdedigen en voor een niet gering deel persoonlijke inzet er toe heeft bijgedragen, dat op het gebied van het organisatiewezen der bijenteelt geen grotere stukken zijn gemaakt.

Het fabeltje van de Landstandcoöperatie — voor den buitenstaander door het N.S.B.-schap van den Verenigings-leider mogelijk voor de hand liggend geacht — was voor dengene, die als insider kon worden aangemerkt, zelfs in schijn geen zuiveringsargument. Te betreuren valt het dan ook, dat de wapenbroederschap, welke ons met de besturen van de Zuidelijke bonden in de jaren 1940 tot 1944 zo nauw verbond, tenslotte voor één hunner bestuursleden zo weinig zeggend geweest is, dat hij ter bereiking van een geheel ander doel zich niet voor een verdachtmaking heeft weten te vrijwaren. Men zie dit echter overigens als een symptoom van de tijd, die onmiddellijk op onze bevrijding volgde. De zuiverings-psychose, die ons gehele volk tijden lang als het ware tot vervolgingswaanzin prikkelde, heeft zich ook op ons verenigingssterrein geopenbaard. De meer of minder bedekte beschuldigingen, afkomstig van buiten onze algemene Vereniging staande vertegenwoordigers van confessioneel opgebouwde organisaties bleken aantrekkelijk te werken op eigen leden, die plotseling luide om genoegdoening aandrongen terzake van feiten, die veeleer lof en waardering verdienden.

Van meet af aan heb ik mij tegen dergelijke ongemotiveerde aanvallen verzet en ik vlei mij nu met de gedachte, dat mijn uitvoerige schriftelijke uiteenzettingen ten deze het hunne er toe hebben bijgedragen om de meeste dier verontrusten volkomen van hun dwaling te genezen.

Het jaar 1945 is thans verstreken en wij mogen aannemen, dat thans geleidelijk de zelfbeheersing, de verdraagzaamheid en de redelijkheid van het nuchtere Nederlandse volk weer is teruggekeerd. Men voelt steeds meer, dat men den noodzakelijken wederopbouw niet tot stand kan brengen onder het devies „houdt den dief” en het embleem eener persoonlijke hoovaardij. Insteede van een onvruchtbaar gekanker en hatelijk gecritiseer de teleurstelling te bemanteren, welke ieder onzer na de bevrijding onwillekeurig over zich heeft voelen heenkomen, neigt men er thans veeleer toe slechts de apert foute elementen uit de samenleving te verwijderen. Met betrekking tot hen, die hoezeer ook positief Nederlands ingesteld, gedurende de bezetting aan fouten schuldig staan, die formeel gesproken niet door den beugel kunnen, toont men thans meer dan vroeger een begrijpelijke vergevingsgezindheid. Men is namelijk gaan inzien, dat menig goed Vaderlander gedurende de moeilijke jaren der bezetting, hetzij door de plaats, welke hij in het maatschappelijk leven innam, hetzij door de omstandigheden, waarin hij persoonlijk plotseling kwam te verkeren, zich zo dikwijls bedenkelijk dicht bij de rand van het formeel ongeoorloofde moest bewegen. De mens vergeet de eigen zwakte nu eenmaal graag, doch behoort er dan tevens mede rekening te houden, dat een te goed geheugen voor de tekortkomingen van den buurman, onherroepelijk tot een wellicht pijnlijke wisselwerking aanleiding geven kan.

Men leze dit, in verband met de zuivering, welke ook in onze Vereniging zal worden toegepast. Hierbij past geen

wraakzucht, noch een vergeldingsmaatstaf, die voor de eigen daden of het eigen nalaten niet evenzeer zal moeten worden aangewend. Men sla zich niet al te snel op de goedvaderlandse borst en vergeet nooit, dat hij, die zich binnenkamers als een goed Nederlander heeft weten te gedragen, buitenshuis veelal op minder ostentatieve wijze zijn nationale trouw moest of kon belijden. Vandaar, dat degene, die het geluk had om in de bezettingstijd de meeste tijd binnenshuis te blijven, naar een geheel andere maatstaf dient te worden beoordeeld dan hij, die practisch tot vlak bij de voorste bunker van den vijand zijn nationale plicht moest doen.

De zuivering, welke het Hoofdbestuur heeft voorgeschreven, mag dan ook wat onze Vereniging betreft, niet ont-aarden tot onrecht en persoonlijke zoekerij. Geen wek-hartigheid natuurlijk tegenover hen, wier persoonlijk optreden gedurende de bezetting duidelijk het nationale welzijn bij het eigen voordeel achter stelde. Ook in onze Vereniging zal er voor vrijwillige collaborateurs en positieve landverraders geen plaats mogen zijn. Trouweloosheid en door egoïstische motieven geleide baatzucht zal ook in onze rijen scherp dienen te worden veroordeeld.

Het Hoofdbestuur heeft bepaald, dat de zuivering 21 Januari dient te worden beëindigd. Niemand behoort nadien nog verder te worden lastig gevallen. Tenslotte moet men ook in onze Vereniging weten, waar men aan toe is.

Teneinde willekeur te vermijden, heeft het Hoofdbestuur een ieder, die voor een zuiveringsmaatregel in aanmerking komt, een recht van beroep toegekend. Daarmede hoopt het de rechtszekerheid, die ook in een verband als het onze een dwingende eis van rechtvaardigheid is, voldoende in acht te hebben genomen. Men schieft bij de zuivering daarenboven niet zijn doel voorbij. Het is natuurlijk volkomen onjuist den imker, die wellicht zijn nationale plicht niet voldoende is nagekomen, in zijn bijen te treffen. In een land als het onze, waarin het tekort aan bijenvolken mede tengevolge van de oorlogsomstandigheden, schromelijk is toegenomen, kan men uiteraard niet dulden, dat de fouten der imkers op hun bijenstapel wordt gewroken. Vandaar ook, dat de suikerverstrekking ook aan uitgezuiverde leden voortgang moet hebben. Het Hoofdbestuur zal op dit punt nog nadere richtlijnen geven.

Het ligt in mijn bedoeling, om een redelijke tijd vóór de datum van de in 1946 te houden algemene vergadering, een memorandum uit te geven, waarin een volledig overzicht zal zijn opgenomen van al hetgeen door het Hoofdbestuur en zijn ambtenaren gedurende de bezetting op het gebied van het verenigingswezen is verricht. De vertegenwoordigers der afdelingen en zo mogelijk alle leden behoren volledig op de hoogte te zijn van het door het Hoofdbestuur gedurende de bezetting gevoerde geleid. Het is mij gelukt, mijn bijenteeltarchief volledig uit de handen van den S.D. te houden. Vandaar, dat ik over alle brieven en bescheiden nog de beschikking heb, waardoor ik in staat ben het door ons gespeelde politieke spel in al zijn ups en downs schriftelijk weer te geven. Ik vertrouw, dat voor dit werk voldoende belangstelling zal bestaan en houd er mij van overtuigd, dat na kennisname een ieder, die het met onze Vereniging wel meent, de zekerheid zal zijn bijgebracht, dat het door het Hoofdbestuur gevoerde beleid — gegeven de omstandigheden, waarin het plaatsvond — de toets van iedere critiek kan doorstaan.

Papierschaarste belet ons het maandschrift in zijn vroegere royale uitvoering te laten verschijnen. Van overheidswegen schijnt men, ondanks acht maanden bevrijding, nog altijd niet voldoende het nut in te zien van een behoorlijk geredigeerd voorlichtingsorgaan voor de bijenteelt. Moge ook op dit punt het jaar 1946 een verbetering te zien geven.

Ik eindig met de wens, dat het komende jaar de vervulling van vele onzer idealen naderbij zal brengen. Eén der idealen blijve onverzwakt ons tot richtsnoer, n.l. **alle Nederlandse imkers in één nationale vereniging voor bijenteelt** en dat krachtens eigen vrijwillige overtuiging.

Gorinchem, 2 Januari 1946.

De Voorzitter van de Vereniging tot bevordering der Bijenteelt in Nederland,
VAN RAPPARD.

EEN WERKMETHODE VOOR IMKERS IN KLEISTREKEN.

Wanneer men in de boeken over bijenteelt leest, zal men over het algemeen weinig te weten komen over een goede werkmethode voor onze streek, n.l. de kleistreken. Wanneer men in onze streek niet enigszins anders werkt, dan in de boeken is geschreven, dan zal men bijna altijd te laat komen voor de hoofddracht, het Koolzaad. In de zomer hebben we nog wel wat andere drachtbronnen, maar de hoofddracht is toch het Koolzaad. In de meeste boeken staat, dat de hoofddracht valt in Juli; maar dat is meest voor de zandgronden. Hier is het vroeger; en om onze bijen de laatste helft van April op vlieghoogte te hebben, valt nog niet mee. Daarom schrijf ik hier mijn werkmethode die ik heb toegepast tijdens mijn evacuatie in Moerkapelle (Z.-Holl.).

Ik had twee kasten. Alle twee sterke volken. Op 2 Maart heb ik rond het broednest een strook van ongeveer 2 cm. ontzegd, en zoo geregeld elke week. Ik had daar beste en veel stuifmeelbronnen. Toen ik dacht, dat het broednest te groot zou worden om het warm te houden, heb ik wat honing gevoerd, in de hoop dat ze het broednest niet groter zouden maken. Dit heb ik volgehouden tot 11 April. Toen hadden ze acht ramen broed en twee ramen stuifmeel. Toen heb ik ze naar het Koolzaad gebracht en gezet op twintig ramen. De lege onderin en de volle in de bovenste bak. Op 18 April hadden ze in de onderste bak, de ene vier en de andere zes ramen met larven en eitjes. Toen het moerrooster gelegd en er verder niet meer aan gedaan. Op 9 Mei heb ik 64 pond honing geslingerd. De lege ramen weer met de koningin onder het rooster, en de volle met broed weer boven. 30 Mei weer geslingerd, 54 pond. Samen 118 pond van twee kasten.

Op dat ogenblik heeft men een macht bijen in zijn kast, en dan is de tijd gekomen (wanneer ze niet uit zichzelf zwermen) om kunstzwermen te maken, hetgeen ik ook gedaan heb. Ik heb uit elke kast negen ramen met broed genomen en in twee lege kasten gehangen, vlak naast de andere. De vliegbijen vliegen terug. Een raam met de koningin er op liet ik bij het oude volk, en de andere kast kreeg een raam met moerdop en daar drukte ik de koningin van dood. De koningin die ik overhield was er één afkomstig uit Schwieters Bijenpark, die ik liever nog een jaar had gehouden, maar bij mijn terugkeer naar Zeeland is zij over boord geslagen en in het zeewater verdwenen.

Wanneer men zo een zwerm opzet, heeft men er nooit spijt van. Wanneer men zo werkt, moet men bijna elk jaar een koningin kweken, want men vergt veel van haar.

Als nu de broedbak weer vol is met broed, dan weer omhangen, en dan heeft men dat jaar wellicht geen last meer van zwermen. Wanneer het nu in Augustus of September enkele dagen slecht weer is, dan is de imker **verplicht** te voeren. Als hij geen suiker heeft, dan honing. Het broednest moet flink gehouden worden. De eitjes, die in Augustus en September gelegd worden, dat zijn de bijen die de winter-tros vormen, en hoe groter de wintertros, hoe groter en vroeger het broednest in het voorjaar, en daar is het hier juist om te doen. Dit zijn immers de bijen die voor ons honing moeten halen op het Koolzaad. De volken die op de heide zijn geweest, zijn niet in staat om zonder ze te verenigen, een goede Koolzaadoogst binnen te halen, omdat men op de heide veel te veel bijen verliest en dus niet met zo'n sterk volk de winter ingaat. Vandaar ook, dat de heidedracht niet samen gaat met de Koolzaad-dracht.

Ik hoop dat de lezers deze werkmethode begrepen hebben, maar dit wil ik nog even zeggen: zorg in het voorjaar voor vroege stuifmeelplanten, laat het niet aankomen op een toeval, maar werk zeker. En dan stem ik in met het boek van Joustra! Leest boeken, anders blijft ge uw leven lang een practische stumper.

L. J. VAN POPERING,
Secretaris Afdeling Tholen.

EEN NATIONALE VERENIGING VOOR BIJENTEELT.

Ons streven, om te komen tot één Nationale Vereniging voor Bijenteelt en onze propaganda daarvoor, moest worden stopgezet, toen de commissaris voor niet-commerciële verenigingen en stichtingen concentratie van bijenteeltorganisaties

beval. We hebben tijdelijk een „eenheid” gekend, maar een eenheid waarnaar we niet weer terugverlangen.

Niet, dat de verhouding met de bij onze vereniging gevoegde leden niet goed zou zijn geweest — het tegendeel is waar — doch een gedwongen eenheid past ons niet en is ook niet waarachtig. Uit volkomen vrije wil moet zulk een eenheid tot stand komen, zij moet ontstaan uit het diepe besef, dat wat vóór de oorlog op dit gebied gebeurde fout, absoluut fout was.

Imkers, in het dagelijkse leven elkanders helpers, vrienden en vakgenoten van welke streek ook afkomstig en welk doel ook beogende, moeten niet kunstmatig van elkaar gescheiden worden; zij behoren bij elkaar en elke scheiding is een aanval op de bijenteelt zelf.

Het is begrijpelijk, maar zeer te betreuren, dat direct na de bevrijding de splitszwam weer haar kop opstak en weer toegaf aan de vooroorlogse neiging om alles wat organisatie was in zoveel stukjes te breken als maar mogelijk was. De motieven waren meestal gezocht of werden sterk overdreven voorgesteld met het kennelijk doel leden onze organisatie ontrouw te doen worden en over te hevelen naar een andere. De een of andere kwestie met een bestuurslid onzer afdeling was vaak al voldoende motief om van organisatie te veranderen en ook dikwijls de niet inwilliging van persoonlijke wensen.

Bij al de scheidingsberoeringen werd het geheel, de bijenteelt dus, heel klein gezien en de splitsing meer waarde toegekend dan met de beste wil ter wereld was te verantwoorden. En zo ontstonden er een 7-tal organisaties op Imkersgebied waarvan enkele, die moeite hadden het hoofd boven water te houden en, het is mij later gebleken, dezelfde moeilijkheden in hun eigen nieuwe organisatie bevochten als waarmede wij te kampen hadden in de onze, en waarom een splitsing werd nodig geacht.

Het doet wel komisch aan, dat dan vaak onze Vereniging als voorbeeld werd genomen, dat gewacht werd met een bepaling van de suikerprijs, totdat de onze was vastgesteld en dat op het gebied der bijenteelt in andere organisaties niets meer, doch vaak veel minder geschiedde dan in de onze.

Uit alles blijkt ook terdege, dat het essentiële bijenteeltbelang bij een splitsing niet op de voorgrond stond, doch alleen bijkomstige zaken, meestal niet de moeite waard om er enige aandacht aan te schenken.

Met het Zuiden zou het een ander geval zijn, indien de daar wonende Imkers zelf behoefte gevoelden om in een eigen confessionele organisatie onderdak te zoeken. Ik ben er van overtuigd niet teveel te zeggen, indien ik meen, dat zulk een drang niet bestaat noch bestond.

Gedurende het gedwongen samengaan is mij integendeel gebleken — misschien op een enkele uitzondering na — dat de leden zelf liever één Nationale Bijenteeltorganisatie, waarin hun speciale Imkersbelangen worden behartigd, wensen, dan diverse andere. Zelfs na de bevrijding en nadat b.v. de Zuidelijke bonden weer zelfstandig gingen opereren, ontvingen wij brieven waarin men ons dank bracht voor de genoten gastvrijheid en waarin de hoop uitgesproken werd, dat we spoedig zouden komen tot één Nationale Vereniging van Bijenhouders.

De bevrijding heeft ons, wat dit betreft, wel wat ontuchtterd. Dat de politieke partijen weer herrezen is duidelijk en dat we na de bevrijding niet allemaal Rooms-Katholiek of Protestant zouden worden, vanzelfsprekend. Doch dat de mensen niet verstandiger waren en zich lieten verleiden door — als vóór de oorlog — in diverse deeltjes uiteen te vallen, is gewoonweg onbegrijpelijk.

Wat de bijenteelt betreft, laat hier geen misverstand postvatten. Men heeft gesuggereerd, dat het er ons om te doen zou zijn alle Verenigingen op te heffen en onder te brengen bij de Vereniging tot Bevordering der Bijenteelt in Nederland. Die eenheidsgedachte was maar larie, alleen maar jacht op leden, enz.

Hoe voos deze suggestie is kan wel blijken uit het feit, dat onze start werd ingezet onder het motto: „Eén Nationale Vereniging voor Bijenteelt”. Geen voortzetting van welke organisatie ook, doch een geheel nieuwe, waarin alle anderen zijn opgelost.

Onze eenheidsgedachte werd geboren uit zuivere motieven; wij staan niet voor een failliete boedel, wij tellen ongeveer viermaal zoveel leden als alle andere organisaties tezamen, dus ook aan leden hebben we geen gebrek.

Ons enig doel is, alle imkers te organiseren in één Nationale

heel veel goeds. Behoudens bombardementschade en een totaal gebrek aan magazijnvoorraad is het Bijenhuis c.q. de afdeling Handel onvervreemdbaar bezit onzer Vereniging gebleven en dit terwijl er in 1942 al plannen bestonden om deze zo nuttige handelsinstelling zonder meer te liquideren.

Onze verhouding met de Zuidelijke bonden, die voor de bezetting al weinig te wensen overliet, heeft gedurende de jaren van gemeenschappelijke druk een bepaald vriendschappelijke uitbouw gekregen. Er bestond een basis van overeenstemming, die een rijke belofte inhield voor een hechte samenwerking in de toekomst.

Eerst na de bevrijding kwam op dit punt de ontgoocheling, toen kennelijk de angst voor ledenverlies in het Zuiden een enkel bestuurslid der bevriende zusterorganisaties tot een totaal ongerechtvaardigde aanval op den algemeenen Secretaris verleidde, en dat nog wel tegen beter weten in, omdat degene, die zich hieraan schuldig maakte, als vele zijner vrienden van nabij de voortdurende strijd, welke door ons Hoofdbestuur tegen de usurpatorische tendenzen van de met den vijand heulende instanties was gevoerd, had kunnen gadeslaan. Het kon hem dan ook bekend zijn, dat ook de heer Joustra — openlijk en zeer bewust — de door het Hoofdbestuur uitgestippelde lijn mede heeft helpen verdedigen en voor een niet gering deel door persoonlijke inzet er toe heeft bijgedragen, dat op het gebied van het organisatiewezen der bijenteelt geen grotere stukken zijn gemaakt.

Het fabeltje van de Landstandcoöperatie — voor den buitenstaander door het N.S.B.-schap van den Verenigingsleider mogelijk voor de hand liggend geacht — was voor dengene, die als insider kon worden aangemerkt, zelfs in schijn geen zuiveringsargument. Te betreuren valt het dan ook, dat de wapenbroederschap, welke ons met de besturen van de Zuidelijke bonden in de jaren 1940 tot 1944 zo nauw verbond, tenslotte voor één hunner bestuursleden zo weinig zeggend geweest is, dat hij ter bereiking van een geheel ander doel zich niet voor een verdachtmaking heeft weten te vrijwaren. Men zie dit echter overigens als een symptoom van de tijd, die onmiddellijk op onze bevrijding volgde. De zuiverings-psychose, die ons gehele volk tijden lang als het ware tot vervolgingswaanin prikkelde, heeft zich ook op ons verenigingssterrein geopenbaard. De meer of minder bedekte beschuldigingen, afkomstig van buiten onze algemene Vereniging staande vertegenwoordigers van confessioneel opgebouwde organisaties bleken aantrekkelijk te werken op eigen leden, die plotseling luide om genoegdoening aandrongen terzake van feiten, die veeleer lof en waardering verdienden.

Van meet af aan heb ik mij tegen dergelijke ongemotiveerde aanvallen verzet en ik vlei mij nu met de gedachte, dat mijn uitvoerige schriftelijke uiteenzettingen ten deze het hunne er toe hebben bijgedragen om de meeste dier veronttrusten volkomen van hun dwaling te genezen.

Het jaar 1945 is thans verstreken en wij mogen aannemen, dat thans geleidelijk de zelfbeheersing, de verdraagzaamheid en de redelijkheid van het nuchtere Nederlandse volk weer is teruggekeerd. Men voelt steeds meer, dat men den noodzakelijken wederopbouw niet tot stand kan brengen onder het devies „houdt den dief” en het embleem eener persoonlijke hoovaardij. Insteede van een onvruchtbaar gekanker en hatelijk gecritiseerd te leurstelling te bemanteren, welke ieder onzer na de bevrijding onwillekeurig over zich heeft voelen heenkomen, neigt men er thans veeleer toe slechts de apert foute elementen uit de samenleving te verwijderen. Met betrekking tot hen, die hoezeer ook positief Nederlands ingesteld, gedurende de bezetting aan fouten schuldig staan, die formeel gesproken niet door den beugel kunnen, toont men thans meer dan vroeger een begrijpelijke vergevingsgezindheid. Men is namelijk gaan inzien, dat menig goed Vaderlander gedurende de moeilijke jaren der bezetting, hetzij door de plaats, welke hij in het maatschappelijk leven innam, hetzij door de omstandigheden, waarin hij persoonlijk plotseling kwam te verkeren, zich zo dikwijls bedenkelijk dicht bij de rand van het formeel ongeoorloofde moest bewegen. De mens vergeet de eigen zwakheid nu eenmaal graag, doch behoort er dan tevens mede rekening te houden, dat een te goed geheugen voor de tekortkomingen van den buurman, onherroepelijk tot een wellicht pijnlijke wisselwerking aanleiding geven kan.

Men leze dit, in verband met de zuivering, welke ook in onze Vereniging zal worden toegepast. Hierbij past geen

wraakzucht, noch een vergeldingsmaatstaf, die voor de eigen daden of het eigen nalaten niet evenzeer zal moeten worden aangewend. Men sla zich niet al te snel op de goedvaderlandse borst en vergeet nooit, dat hij, die zich binnenkamers als een goed Nederlander heeft weten te gedragen, buitenshuis veelal op minder ostentatieve wijze zijn nationale trouw moest of kon belijden. Vandaar, dat degene, die het geluk had om in de bezettingstijd de meeste tijd binnenshuis te blijven, naar een geheel andere maatstaf dient te worden beoordeeld dan hij, die practisch tot vlak bij de voorste bunker van den vijand zijn nationale plicht moest doen.

De zuivering, welke het Hoofdbestuur heeft voorgeschreven, mag dan ook wat onze Vereniging betreft, niet ont-aarden tot onrecht en persoonlijke zoekerij. Geen weekhartigheid natuurlijk tegenover hen, wier persoonlijk optreden gedurende de bezetting duidelijk het nationale welzijn bij het eigen voordeel achter stelde. Ook in onze Vereniging zal er voor vrijwillige collaborateurs en positieve landverraders geen plaats mogen zijn. Trouwelooheid en door egoïstische motieven geleide baatzucht zal ook in onze rijen scherp dienen te worden veroordeeld.

Het Hoofdbestuur heeft bepaald, dat de zuivering 21 Januari dient te worden beëindigd. Niemand behoort nadien nog verder te worden lastig gevallen. Tenslotte moet men ook in onze Vereniging weten, waar men aan toe is.

Teneinde willekeur te vermijden, heeft het Hoofdbestuur een ieder, die voor een zuiveringsmaatregel in aanmerking komt, een recht van beroep toegekend. Daarmede hoopt het de rechtszekerheid, die ook in een verband als het onze een dwingende eis van rechtvaardigheid is, voldoende in acht te hebben genomen. Men schiet bij de zuivering daarenboven niet zijn doel voorbij. Het is natuurlijk volkomen onjuist den imker, die wellicht zijn nationale plicht niet voldoende is nagekomen, in zijn bijen te treffen. In een land als het onze, waarin het tekort aan bijenvolken mede tengevolge van de oorlogsomstandigheden, schromelijk is toegenomen, kan men uiteraard niet dulden, dat de fouten der imkers op hun bijenstapel wordt gewroken. Vandaar ook, dat de suikerverstrekking ook aan uitgezuiverde leden voortgang moet hebben. Het Hoofdbestuur zal op dit punt nog nadere richtlijnen geven.

Het ligt in mijn bedoeling, om een redelijke tijd vóór de datum van de in 1946 te houden algemene vergadering, een memorandum uit te geven, waarin een volledig overzicht zal zijn opgenomen van al hetgeen door het Hoofdbestuur en zijn ambtenaren gedurende de bezetting op het gebied van het verenigingswezen is verricht. De vertegenwoordigers der afdelingen en zo mogelijk alle leden behoren volledig op de hoogte te zijn van het door het Hoofdbestuur gedurende de bezetting gevoerde geleid. Het is mij gelukt, mijn bijteeltarchief volledig uit de handen van den S.D. te houden. Vandaar, dat ik over alle brieven en bescheiden nog de beschikking heb, waardoor ik in staat ben het door ons gespeelde politieke spel in al zijn ups en downs schriftelijk weer te geven. Ik vertrouw, dat voor dit werk voldoende belangstelling zal bestaan en houd er mij van overtuigd, dat na kennisname een ieder, die het met onze Vereniging wel meent, de zekerheid zal zijn bijgebracht, dat het door het Hoofdbestuur gevoerde beleid — gegeven de omstandigheden, waarin het plaatsvond — de toets van iedere critiek kan doorstaan.

Papierschaarste belet ons het maandschrift in zijn vroegere royale uitvoering te laten verschijnen. Van overheidsweg schijnt men, ondanks acht maanden bevrijding, nog altijd niet voldoende het nut in te zien van een behoorlijk geredigeerd voorlichtingsorgaan voor de bijenteelt. Moge ook op dit punt het jaar 1946 een verbetering te zien geven.

Ik eindig met de wens, dat het komende jaar de vervulling van vele onzer idealen naderbij zal brengen. Eén dier idealen blijve onverzwaakt ons tot richtsnoer, n.l. alle Nederlandse imkers in één nationale vereniging voor bijenteelt en dat krachtens eigen vrijwillige overtuiging.

Gorinchem, 2 Januari 1946.

De Voorzitter van de Vereniging tot bevordering der Bijenteelt in Nederland,
VAN RAPPARD.